

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak četrti in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštno nakladno 3 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kata“ „Kakovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5. vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, sa dvakrat 25 vin., sa trikrat 35 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede srijeta. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Dne 11. avgusta 1912 v St. Jurju ob juž. železnici
velika slavnost „Orlov“
v čast narodnemu boritelju Slomšku.

K našim „Orlom“!

Pešajo peruti
sivemu sokolu.
Pagliaruzzi.

Sokol ni našel poti k sreči našega slovenskega ljudstva. Njegovo torišče so bila samo mesta in trgi, njegovo jedro je bilo vedno liberalno. Tudi narodnost pri slovenskem Sokolstvu ni ostala neomadeževana. Ni se preteklo mnogo let, odkar je vsa slovenska javnost zastarmela, da je voditelj slovenskega Sokolstva svoje podjetje pod zelo čudnimi okoliščinami prodal Nemcem. V verskem oziru liberalen, v narodnem oziru nezanesljiv, nasproti kmetu in delavcu previsok, to je slika, ki si jo je ustvarilo Sokolstvo samo med slovenskim ljudstvom s svojim delovanjem.

Krščansko-socialna organizacija na Slovenskem išče najožjega stika z ljudstvom v vseh njegovih dobrih in plemenitih pojavih. Spoštuje in neguje versko prepričanje v njem, zaščita njegovim željam po večji izobrazbi, pospešuje njegovo pravno in telesno vzgojo, brani pravice njegovega jezika in z enako ljubeznijo objema vse sloje slovenskega ljudstva, ne glede na bogastvo, stan in starost. Naravno, da je morala krščansko-socialna organizacija za slovenske mladeniče in moške ustvariti lastno telovadno organizacijo. In tako je nastal Orel.

Kako potreben je bil Orel, pokazala je njegova nenavadno hitra rast. Mladi Orel že nadkriljuje po svojem številu sivega Sokola. S posebnim navdušenjem je prišla pod orlovsko zastavo kmečka in delavska mladina, koje žuljave roke pri liberalni organizaciji niso našle prijaznega sprejema. A tudi po mestih in trgih si je pridobila nova telovadna organizacija pristopa pri vseh onih, ki so ostali zvesti veri, jeziku in demokratičnemu duhu slovenskega ljudstva.

Orlovska organizacija je vseslovenska. Vsi Orli imajo skupno vodstvo, isti poslovnik in isti kraj. Vendar imajo različne dežele za organizacijo in agitacijo tudi svoje samostojne podobore. Tako tudi Stajerska.

Stajerski Orli nastopijo letos prvič kot samostojna pokrajinska organizacija. Za kraj nastopa so si izbrali St. Jurij ob juž. žel. za dan 11. avgusta. Na to slavlje vabijo vse svobodomiselnice Slovence. Smatramo za dolžnost slovenskega ljudstva, da se odzove vabilu svoje mladine. S svojim obilnim obiskom naj jo oškoduje za vse napore, ki jih je imelo pri svoji organizaciji, in za vse sramotitve, s katerimi so jih obsipavali, kakor vse, kar je pošteno, naši liberalci.

V prvi vrsti se nam zdi potrebno, da se udeleži Orlovske slavnosti kmečko in delavsko ljudstvo. Našega Orla je rodila tudi zavest, da se v liberalnih telovadnih organizacijah prezira in zapostavlja kmečki ter delavski stan. Za čast teh dveh stanov se torej trudi in bori slovenski Orel in zato bi naj ob najlepših dnevih Orla stala tudi kmet in delavec ob njegovi strani. Ljubezen za ljubezen, zvestoba za zvestobo. Za dan 11. avgusta naj se razlega po celim Slovenskem Stajersku mogočen klic:

K našim Orlom v St. Jurij ob južni železnici!

Kako se napravi priziv proti osebno dohodninskemu davku.

Davčne oblasti so začele zadnja leta tudi kmečke posestnike z osebno-domodninskim davkom obdavčevati, in te dni se dostavljajo plačilni nalogi za osebno dohodnino. Priziv je koleka prost in se vložil v 30 dneh od dneva vročitve. Komur se godi krivica, naj napravi priziv. V naslednjem priobčujemo obrazec pri-

ziva. Po tem vzorcu bodo posestniki lahko tudi sami naredili prizive, ki so prirojeni njihovim razmeram.

C. kr. okrajno glavarstvo (davčni oddelek)

v

Mariboru.

Proti plačilnemu nalogu od 1. julija 1912, št. ... se pritožim iz sledečih vzrokov:

1. Podpisani sem svoje dohodke vestno naznanil in priznal. Po moji napovedi znašajo dohodki le 840 K in ne 1285 K.

2. Dohodki iz posestva so v zadnjih treh letih povprečno znašali, kakor sem jih v napovedi navedel. Navadni dohodki iz posestva se porabijo zopet v gospodarske stroke.

3. Za prodano živino sem izkupil samo 540 K in ne 620 K, ker sem bil primoran v času, ko je bila nizka cena, dobro pitano živino prodati, in da se mi stanje živine ne zniža, sem moral živino za rejo (vožnjo, krave za mleko) drago kupiti.

4. Iz gozda morem le vsakih 20 let več dohodkov dobiti in vsako leto posekam in prodam le za 300 K in ne za 700 K. Les je še mlad in tri orale novega nasada.

5. Vrednost moje kuhinje in ene izbe kot stanovanje je vredno samo 120 K in ne 230 K, ker za tako stanovanje bi noben najemnik na deželi več ne plačal. Kuhinja pa ni namenjena samo za-me, temveč se rabi tudi za družino.

6. V napovedi omenjeni obrabni stroški na poslopih v znesku 100 K, so se od davčne oblasti znižali na 50 K.

Zahtevam, da se moja napoved pripozna, ker vrednost vseh mojih poslopij znaša gotovo 10.000 K, in zato 1% na obrabljenosti ni previsoko cenjeno.

7. Za nakup umetnih krmil za živino, živinsko sol, umetni gnoj, sem na leto izdal 420 K in ne samo 135 K, kakor trdi davkarja.

8. Za obresti v M... posojilnici (Irranilnici) plačal od 2800 K kapitala (dolga) obresti 140 K, zavarovalnino zoper ogenj 26 K, in zavarovalnino zoper neizgode itd. 40 K.

9. Plačilo in hrana za hlapca in dve dekli znesse 1615 K in ne samo 380 K, kar je iz sledečega računa razvidno: Letna plača za hlapca brez hrane znesse 144 K, za deklo 140 K, tedaj 2 dekli 280 K. Hrana je tudi vredna za posle na dan po 1 K, tedaj hrana in plača za 3 posle na leto 1615 K.

10. V moji napovedi sem omenil tudi 25 K stroškov v bolnišnici pri poslih, katere mi je pa davčna oblast črtala. Tudi proti temu vlagam priziv in zahtevam, da se teh 25 K pripozna, ker moji posli niso pri nobeni bolniški blagajni zavarovani, vsak posestnik je pa postavno dolžan, bolne posle brezplačno oskrbovati, ali stroške v bolnišnici, oziroma zdravniku in zdravila plačati. Tako stroški zadenejo dostikrat gospodarja, in zato je upravičeno, da se pri meni, ki imam 3 posle, vsaj 25 K kot stroški pri gospodarstvu vračunijo.

Iz teh navedenih vzrokov zahtevam, da se moja napoved pripozna, in prosim: C. kr. okrajno glavarstvo naj priziv slavnosti prizivni komisiji predloži, in ista naj me z ozirom na mojo napovedbo (moj stvarni čisti dohodek) v znesku 850 K od osebno-dohodninskega davka oprosti, in že plačani dohodninski davek povrne.

N. N. ...

posestnik v Orehovi vasi, hiš. št. 10.

Ta priličen priziv kot obrazec sem namenoma obširno sestavil, da je razvidno, v kateri obliki se pri poslopih točkah ugovarja. Pri prizivu proti samo previsoki odmeri osebne davka se v sklepnem stavku piše: „Čisti dohodek znaša 1380 K in zato prosim, da se plačilni nalog v tem smislu popravi.“

Zalibog, da je večkrat res, da se celo pravilno spisani in popolnoma utemeljeni prizivi zavrnejo, in zato mnogi posestniki prizivov več ne vlagajo, češ, da se davčne oblasti na nje itak ne ozirajo. Toda vsakokrat se to vendar-le ne zgodi. Zato bi naj pa le vsak, od katerega se tirja neopravičen osebno-dohodninski davek, vedno vložil priziv, da bodo davčne oblasti videle, da si tudi kmet ne da dopasti vsake krivice in se zna braniti. Če bi se pa davčne oblasti in prizivne komisije na utemeljene pritožbe in prizive ne ozirale, naj se javijo taki slučaji v „Slovenskem Gospodarju“, in to gradivo bodo potem naši poslanci na

primeren mestu porabili ter nas pred krivičnim davčnim pritiskom branili in delovali, da se ta trda postava olajša.

Svoječasno bo objavil „Slovenski Gospodar“ tudi vzorec, kako se napovedne pole pravilno in utemeljeno izpolnijo za leto 1913.

F. Pišek,
državni in deželni poslanec.

Politični ogled.

V notranji politiki vladajo sedaj počitnice. Cesar je v Ištu, avstrijski in ogrski ministri so v letoviših ali kopališčih. Le na Češkem trajajo še dalje nemško-češka pogajanja, o katerih se piše danes, da obetajo uspeh, jutri zopet, da se bodo kmalu razbila. Resnica bo, da so velike težave pri pogajanjih. Na Hrvaškem pa komisari Čuvaj naprej in pripravljajo proces proti svojemu napadalcu dijaku Jukiču. Na Kranjskem pa se je sešel dne 23. t. m. deželni zbor na pordnevno zasedanje, na katerem se bo rešilo nekaj nujnih zadev. Bolj živahna kot notranja, pa je zunanja politika. V Evropi so med posameznimi skupinami držav velike napetosti, posebno zaradi Balkana. V Turčiji je vse v plamenu in nihče ne ve, ali iz tega ne nastane hipoma evropski požar.

Stajerski deželni zbor. Nemški in slovenski liberalni listi vedo že veliko povedati o pogajanjih za delaznost Stajerskega deželnega zbora. Našim čitateljem ni treba povdarjati, da je vse njihovo pisarjenje izmišljotina in laž. Le toliko je resnice, da je načelnik kluba veleposestnikov, grof Attems, povprašal pri načelniku Slovenskega kluba, dr. Korošcu, ali so Slovenci voljni, se pogajati, kar se mu je seveda potrdilo. Pogajanje še ni bilo nobenih, (Slovenski klub vsled pomanjkanja tvarine o pogajanjih ni imel zadnji čas nobene seje, in zato so tudi vsa nasprotstva, ki so se po liberalnih poročilih baje pokazala v klubu, le gola laž. Naši pristaši imajo s tem nov dokaz, da se ne sme liberalcu nikdar in nikjer verjeti.

Nemški svobodnomiselni učitelji imajo občni zbor svojega stanovskega društva v Dornbirnu na Predarlskem. Tamkaj se hudo kregajo na svoje svobodnomiselnice državne poslance, češ, da so jim pred volitvami veliko obetali, dosedaj pa še nič izpolnili. Učitelji pač počasi spoznavajo liberalne voditelje, naše slovensko ljudstvo jih je hitreje presodilo in jim obrnilo hrbet. Kdor verjame liberalcu, se gotovo opeče. Zastopnik Stajerskega liberalnega učiteljskega je poročal o zahtevah ljudstva po prenosni ljudske šole ter vse, ki delajo za letno šolsko dobo ali za poldnevni pouk, imenoval nazadnjake in označil celo gibanje za narodni zločin. Hvala Bogu, da se nihče več ne briga za to, kaj liberalni učitelji govorijo, temveč se jim vsakdo pomilovalno smeji.

O črnogorskem kralju objavljajo belgrajski listi čudne članke, ki jih je baje narekoval ubegli bivši črnogorski minister. Članki javljajo, da je kralj Nikola dobival od Rusije in Avstrije mnogo milijonov denarja, ki ga je pa deloma paložil pri inozemskih bankah. Tem vestem se pa ne more verjeti, ker je znana nakana Srbije, ki bi hotela razširiti svoje ozemlje s tem, da se združi s Črno goro in da s tem zapre tudi Avstriji pot do Balkana. Tudi dunajsko časopisje zanika te vesti in pravi, da je porabil kralj Nikita podpore, ki jih je dobil, za prosvetne in gospodarske potrebe Črne gore.

Novo turško ministrstvo. Ker se prejšnjemu turškemu ministrskemu predsedniku, Sajd-paši, ki nosi v Turčiji ime veliki vezir, ni posrečilo dobiti mladoturkom prijaznega vojnega ministra, je odstopil. Sultan mu dolgo ni mogel najti naslednika. Sedaj ga je vendar-le dobil v osebi dosežanega predsednika gospodarske zbornice, Mukhtar-paša. Minister za zunanje zadeve postane baje Kiamil-paša, za notranje Ferid-paša. Mladoturki pa s tema dvema niso zadovoljni, posebno s Kiamil-pašo ne. Zahtevajo tudi, da se turški državni zbor ne razpusti, ker se bojijo, da ne pridejo več nazaj v dosežanji moči. Vse kaže, da se podira moč mladoturkov. Ali bo to podiranje zvezano z notranjimi nemiri, nam pokažejo že prihodnji dnevi.

Rusko-japonska pogodba. Bilo se je vedno bati, da pride med Rusijo in Japonsko zaradi azijskih pokrajin Mongolije in Mandžurije prej ali slej zopet do spopada. Sedaj pa se poroča, da je pogodba med

obema državama glede Mongolije in Mandžurije gotova stvar in da se tekom teh dni podpiše. Med Rusijo in Japonsko bodo torej zavladale prijateljske razmere.

Vznemirljivi dogodki.

1. Mladoturška stranka, ki je z uporom odstavila prejšnjega sultana, vzela sultanom samovladarstvo ter uvedla državni zbor in posadila novega sultana na prestol, je začela izgubljati vpliv med ljudstvom in vojaštvom. Voditelji mladoturške stranke so framasoni in svobodomiselnici, ki tega niso držali, kar so obetali. Različnim narodnostim v turški državi so obetali prostost, a so jih še hujše tlačili, kot se je to dogajalo pod samovladarskim sultanom. Zato tudi upor v Albaniji. Častnikom so obljubili trajen vpliv na upravo, a so jim pred kratkim s posebno postavo odvzeli vsako pravico, vmešavati se v politiko in javno življenje. Uporno ljudstvo in uporni častniki, ki so strmoglavili prejšnji samovladarski način vladanja, so torej užaljeni in nezadovoljni. Ker vidijo, da so jih svobodomiselniki voditelji ogoljufali.

Nevolja proti mladoturški stranki, ki ima sedaj večino v državnem zboru, je tako velika, da je moral dosedanji veliki vezir Sajid-paša odstopiti, ker noben častnik ni hotel postati več pod mladoturško vlado vojni minister. Na novo ministrstvo bodo nasprotniki mladoturkov vplivali, da razpusti sedanji državni zbor, ker upajo dobiti pri volitvah večino. Mladoturki pa pretijo za slučaj, da se razpusti državni zbor, z novim uporom. Toda tudi vojaštvo neče več mirno prenašati mladoturške strahovlade in si brusi sablje. In tako se je bati, da nastanejo na Turškem kmalu hudi notranji boji. Brat bo vstal proti bratu.

2. Italija ima na Turškem dobre špijone, ki z bistrim očesom opazujejo notranje turške dogodke. Upali so, da se jim bo posrečilo pri teh zamotanih razmerah, ko so turški častniki bolj hudi na mladoturke kakor na Italijane, prevariti turško brodogradnjo v Dardanelah, je uničiti ter si tako pripraviti prosto pot v Carigrad, kjer bi oktirali Turkom mir radi Tripolitani, kakor je nekdanji sklepal Bismark s Francozi mir v Parizu ter jim ugrabil Elzas-Lotringo.

V noči dne 19. t. m. okoli 1. ure zjutraj je udrlo 6 italijanskih torpedov v Dardanele. Turške trdnjave pa so jih opazile in začele na nje streljati. Streljanje je trajalo več kot pol ure. Italijanske torpedovke so se potem umaknile. Poročilo pravi, da so namepravale torpedovke porabiti nočno temo, da poženejo v zrak turško brodogradnjo, ki se nahaja v Dardanelah. Italijanom se je poskus sicer tokrat ponesrečil, odjadrili so iz Dardanel z dolgim nosom, toda kakor hitro nastanejo notranji nemiri, gotovo bomo zopet kaj slišali o Italijanih pred Carigradom. In če bo stal Italijan pred Carigradom, pribežal bo tudi Rus, Srb in Bulgar bo vdrl v Makedonijo in začelo se bo mesarsko klanje.

3. Tudi Albanci so postali zopet bolj korajžni, ko so izvedeli za ostro nasprotstvo med vojaštvom in mladoturško vlado, tem bolj, ker je vojaštvo nasproti mladoturkom obsojalo nasilno postopanje nasproti Albancem. Najnovejša poročila pravijo, da je vsa Albanija v ustaji in da se celo vojaštvo združilo z upornimi Albanci. Pripravlja se skupen oklic na vse Albanec. Ako se to uresniči, potem je vojskuna nevarnost velika. Italija bo gotovo hotela pomagati Albancem, toda Avstrija tega ne bo smela pripustiti, kajti Italija, ako se utabori v Albaniji, lahko zapre vsak trenotek pot naši trgovini in našemu brodogradu v Sredozemsko morje. Zato mora ostati Albanija neodvisna od Italije kakor sedaj, ali pa mora stopiti v prijateljstvo z Avstrijo.

Znano je, da so se leta 1906 poklonili albanski škofje v Dubrovniku prestolonasledniku Francu Ferdinandu ter so ga prosili, naj bi naš cesar še nadalje ščitil albanske katoličane. Albanci si že od nekdaj žele urejene razmere in so vedno upali, da dobe v tem pogledu pomoč od Avstrije. Toda Avstrija se doselej ni smela na Balkanu niti zganiti, ne da bi ugovarjale druge evropske velevalosti in pretile z vojsko. Cesar pa Avstrija v mirnih časih ni upala storiti, izkušala bo sedaj v nemirnih časih izvesti Italijo. In Avstrija bi v tem slučaju morala braniti svojo čast in svojo svobodo na morju.

V nevarnih časih živimo, vznemirljivi dogodki se odigravajo pred našimi očmi.

Razne novice.

* Godovi prihodnjega tedna:

- 28. nedelja: 9. p. bink Viktor.
- 29. ponedeljek: Marta, d.; Beatriks, d.
- 30. torek: Abdon in Senen, m.
- 31. sredo: Ignacij Lojol, sp.
- 1. četrtek: Vezi Petra, sp.; Mak. b.
- 2. petek: Porcijunkula, Alfonz L.
- 3. sobota: Lidija vd.

* Mlad doktor. Na graškem vseučilišču je bil dne 20. julija promoviran za doktorja prava naš štajerski rojak Anton Ogrizek, doma od Sv. Eme. Mlademu doktorju naše čestitke!

* Iz šole. Na 5razredni ljudski šoli pri Veliki Nedelji je razpisano mesto učiteljice; na 6razrednici v Cirkovcah mesto učitelja in učiteljice, in na 6razrednici v St. Vidu pri Ptujtu mesto učitelja. Prošnje do 25. avgusta.

* Iz sodnijske službe. Zandarmerijski stražmojster Janez Erjavec, je imenovan za kancelista pri okrajni sodnji v Ljutomeru. Prestavljen je kancelist Karol Cvetko iz Rogatec k okrajni sodnji v Celju.

Za kancelista pri okrajni sodnji v Rogatecu je imenovan Karl Kočnik.

* Romanje k Mariji Pomagajna Brezje priredi letos Krščansko-socialna zveza. Vlak gre iz Celja dne 5. avgusta zjutraj in pride nazaj v Celje dne 6. avgusta popoldne.

Vozni red in cene so sledeče:

Iz Celja	ob 8. uri	predpold.	Cena: III. razred		II. razred
			K 6:80	K 11:—	
Laškega	8. 14 min.	"	6:80	10:—	"
Rimskih toplic	8. 24 "	"	6:60	10:—	"
Zidanega mosta	8. 39 "	"	6:20	9:—	"
Hrastnika	8. 42 "	"	6:—	8:50	"
Trbovelj	9. 16 "	"	6:—	8:50	"
V Otoče pride	11. 48 "	"	6:—	8:50	"

Nazaj se peljemo v torek, dne 6. avgusta. Vlak vozi nazaj iz postaje Lesce in bo sprejel romarje tudi na postaji Otoče. Iz Lesce gre vlak ob 1. uri 15 minut popoldne, iz Otoče pa ob 1. uri 30 minut popoldne, ter pride nazaj v Celje ob 5. uri popoldne, tako, da se romarji lahko takoj odpeljejo proti Brežicam, v Savinjsko dolino in proti Mariboru. Takih kart, s katerimi bi se dalo enkrat prestopiti in z drugim vlakom peljati nazaj, nam železnica, žal, ni dovolila. Za otroke nad 4 leta stare je treba plačati kakor za odrasle. Posebni lepaki se ne bodo izdali. Če gg. dušne pastirje uljudno prosimo, naj opozorijo blagohotno ljudi na to romanje, ter naj bodo tako dobri, da zberejo denar in kolikor mogoče skupno naročijo karte, ker nam s tem prihranijo mnogo stroškov. Svoje stroške naj si takoj odštejejo. Karte se pošiljajo le proti gotovemu plačilu. Vsak romar lahko obišče tudi Bled, ako hoče. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni treba zato nič doplačati. Karte je treba naročiti najpozneje do 29. julija, ker drugače ne moremo več naročiti potrebnih vozov. Denar se naj pošlje edino-le na naslov: Romarski odbor v Mariboru, Koroška cesta 5. Dne 5. avgusta ne bode nikdo več dobil karte na postaji ali pa na vlaku. Kdor torej hoče romantično, naj si karto že poprej pravčasno naroči. Romarski odbor.

Slovenska dijaška zveza priredi dne 15. avg. v St. Ilju v Slov. gor. veliko obsejno Slomšekovo slavnost.

* Število vzornih župnij se množi. Naše vrste se dan za dnem množijo. Zopet smo dobili iz cele vrste župnij veliko števil novih naročnikov. Konjice so poslale 12 novih, iz pošte Zalec celo okrog 20 novih, plačujočih naročnikov za naš list. Največ pa so jih poslale Goto v lje. Veseliti mora vsakega zavednega našega pristaša, da okolica liberalnega Zaleca kar trumoma prestopa v naš tabor. Živele vzorne župnije! Živele posebno naša Savinjska dolina!

* Deželni denar. Deželni odbor razglasa, da je letos že do konca junija razdelil učiteljem 10.000 K podpore, in da je določil še 4.000 K na novo za podporo učiteljem. Kadar se gre za kmečke pogorelece, ponesrečence, po toči in povodnji poškodovane, takrat pa deželni odbor nima denarja, takrat se izgovarja na slovensko obstrukcijo. Za kmete nimajo nemški gosposde v Gradcu pač nikdar denarja. Pred kratkim se je dalo tudi graškemu gledališču 14.000 K podpore.

* Naše mladine bi se radi polastili. Nemška družba Südmark, razni Turvereini itd. imajo v večjih mestih, tako v Mariboru, v Gradcu in drugod posebe odseke in posredovalnice, po katerih iščejo nemški mojstri in drugi delodajalci mladino, posebno slovensko, za delo v svojih tovarnah in obrtnih. Stara reč je namreč, da je vse, kar je slovenske krvi, marljivo in uporabno pri vsakem delu. A ta družba nimajo poštenega namena, pridobiti naši mladini zaslužek, ampak hočejo napraviti iz nje janičarje-odpadnike. Slovenski fant se pri zagrizenih nemških mojstrih in tovarniških popolnoma pokvari; izgubi ljubezen do maternega jezika, do domovine, izgubi vero, in tak človek je potem hujši kot najzagrizenejši Nemec. Zatorej starši, bodite pazljivi in povprašajte poprej, preden daste svojega otroka kam v tuje mesto v uk. Mi imamo sedaj v vseh mestih naša društva, ki vam bodo oskrbela naslove poštenih mojstrov, katerim lahko slobodno zaupate svoje otroke.

* Zakaj so nekateri učitelji proti cerkvi? V "Učiteljskem Tovarišu", glasilu liberalnih učiteljev, se večkrat bere, da se bojujejo učitelji le za izboljšanje plač in da so pri nas le zato proti duhovnom in cerkvi, ker jim katoliška stranka noče izboljšati plač. To pa ni pravi vzrok. Katoliška stranka na Nižjem Avstrijskem in Tirolskem je učitelstvu plače zelo zvišala, tako, da pride na Nižjem Avstrijskem učitelj do plače 4100 K, na Dunaju celo do 4800 K, in meščanske šole učitelj na Tirolskem ima plače 5467 K, na Dunaju pa 5500 K. Ondotna židovsko-liberalna učiteljska glasila pa vendar vedno zabavljajo zoper katoliško stranko. Vzrok zabavljanju tedaj ni prazni želodec, ampak neredno življenje in tedaj vere prazno srce. Učiteljem manjka katoliške vzgoje ob času, ko hodijo v pripravnico. To zadevo bi treba pri nas najprej izboljšati.

* Castna beseda liberalnega učitelja. V socialno-demokratskih listih izhajajo pogostoma članki, podpisani z imenom Fr. Simanovsky, v katerih se na podoben način žali in sramoti vera in duhovščina. Pri nedavnih sodnijskih preiskavi pri okrajnem sodišču v Kromeržu se je dognalo, da je pisatelj Simanovsky učitelj Fr. Holub. Holub je sedaj prošil za mesto šolskega vodje v Vacenovicah na Češkem. V seji okrajnega šolskega sveta je govoril zlasti zastopnik učiteljskega učitelj Gabriel iz Boršova, za Holuba, da bi mesto dobil. Zoper Holuba je nastopil grof Seilern, in sicer iz tega razloga, ker se o Holubu trdi, da je istoveten s

pisateljem Simanovsky, ki brezbožno sramoti katoliško cerkev in vero. Kot dokaz svoje trditve je predložil in dal prebrati nekatere članke Simanovskega. Sedaj pa je vstal zastopnik učiteljskega, Gabriel, in je rekel grofu dobesedno: "Milostljivi gospod grof, častno besedo Vam dam, da Holub ni pisal teh člankov." Nato je odgovoril grof Seilern: "Ako mi daste častno besedo, da Holub teh člankov ni pisal, verjamem Vam kot častnemu možu, in potem tudi jaz zoper Holuba nimam ničesar." Po tej izjavi je bil Holub z večino enega glasu, onega grofa Seilerna, predlagan za učitelja v Vacenovicah. Po glasovanju pa škopi učitelj Gabriel h grofu Seilernu in mu pravi: "Gospod grof, zdaj je že, kar je; sedaj Vam že lahko povem, da je te članke vendar-le Holub pisal." Te besede so seveda grofa osupnile, toda premagal se je in mirno rekel: "Nisem mislil, da najdem take značaje v onem stanu, ki ima nalogo, odgojevati in izobraževati našo mladino." Takoj po teh besedah je odšel iz seje. Učitelj Gabriel je hitel v graščino prositi grofa odpuščanja, toda ta ga ni sprejel, in obenem se je tudi zahvalil za čast, biti član okrajnega šolskega sveta. Gabriel je bil radi tega v disciplinarni preiskavi.

* Stijajna zmaga. Občina Moste pri Ljubljani je bila dozdaj vedno trdnjava liberalne stranke. A pri občinskih volitvah v nedeljo jo je po vročem volilnem boju zavzela Slovenska ljudska stranka, ki je zmaga la v vseh treh razredih z velikimi večinami. Liberalci so popolnoma poraženi.

* Požarne brambе. Sedaj razglasa jo liberalci, da se bodo posebno zanimali za snovanje novih požarnih bramb in za tesno združenje že obstoječih. Sedež zveze bi naj bil kakor dosedaj, v Zalcu. Gotovo ni za naše požarne brambе zelo razveseljivo, da bi se morale dati komandirati iz zagrizenega liberalnega trga, v katerem se kaže liberalizem večkrat v najbolj posurovelih oblikah, zato bo treba misliti na lastno zvezo naših požarnih bramb. Ta zveza bi naj stopila v stik s slovenskimi brambami drugih dežel. Kakor čujemo, so poslali liberalci nekega svojega pristaša iz Zaleca, agitirat za svojo organizacijo. Pozor pred liberalci! Požarne brambе se naj snujejo, a nikdar pod komando liberalcev!

* Zgodovina kat. cerkve se imenuje knjiga, ki jo je spisal dr. Anton Medved. Cena vezani knjigi je 3 K. Zgodovina katoliške cerkve je prvo, v slovenskem jeziku sestavljeno delo te vrste, ki se ne bo samo v naših srednjih šolah, (VIII. razred) s pridom uporabljalo, temveč bo vsakemu izobražencu prav prišlo. Pisatelj je kot dober zgodovinar že davno znan, knjiga pa, ki jo imamo pred seboj, je v vsakem oziru vzorna. Dasi so posamezni odstavki kratki, pa so jedernati in mikavno pisani. Zlasti so dobro slikane cerkvene razmere med Slovenci; tako stare kakor srednjeveške in moderne razmere so vseskozi pogojene. Razun dijakov se bo tega dela lahko v največjo korist posluževal duhovnik, ki bo v tem delu kratko, a nashel vedno zanesljivo tvarino, kadar bo hotel opisovati rast, boje in zmage svete cerkve tekom človeške zgodovine. Enako bo služila knjiga predavatelju in govorniku. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

* P. n. krajne šolske svete, oziroma šolska vodstva, opozarjamo, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru na razpolago vse najraznovrstnejše tiskovine za oenjene šolske urade, kakor tudi razne šolske in pisarniške potrebščine, s katerimi točno in redno postreže.

* Soc. demokratje in njih ljubezen do bogatašev. Rdečkarsko časopisje piše sicer zoper kapitaliste in se hudoje nad njimi, češ, da so pijavke, ki pijejo kri delavstvu. To je vse res in mi bi to odobraval, ako bi socialisti tudi izvajali primerne posledice. A kaj se v resnici godi! V državnem zboru je najlepša pri lika, nastopiti proti kapitalistom s pomočjo novih postav, ki bi omejile odušurško početje kapitala in naložile za razne luksuse primerne davke. Ko so predlagali krščanski poslanci v dunajski zbornici, naj se obdavčijo samodrži, s katerimi se vozijo ošabni mogotci, tedaj so glasovali brezverski sodrugi proti temu davku, ker se niso hoteli zameriti milijonarjem, od katerih dobivajo pod roko razne podpore, zlasti za časa volitev. Taka je dejanska ljubezen rdečkarjev do bogatašev.

* Kje se spi je največ alkohola? List "Deutsch-österreichische Turnzeitung" priobčuje v številki z dne 4. julija t. l. pod zgoraj navedenim poglavjem kratko razpravo. Številke bi znale marsikoga zanimati. Izračunalo se je, da pride na Francoskem na vsako glavo 9'69 l alkohola, v Italiji 6'53, v Belgiji 5'44, v Švici 5'42, v Španiji 4'63, na Portugalskem 4'27, v Avstriji 4'26, v Nemčiji 4'18, v Belgiji 3'42 litra alkohola. Proti koncu piše ta nam Slovanom skrajno sovražna list sledeče: "Škoda, da iz Avstrije nimamo poročila, kolika razlika v pitju alkohola je med Slovani in Nemci." Ako res hočejo dognati, kateri izmed teh dveh narodov najbolj pijačuje, naj si blagovolijo sestaviti izkaze, n. pr. iz ptujskega okrajnega glavarstva, kjer ptujska cunja že sama na sebi tako zvani "Šnopsarski list" širi s šnopsem germansko kulturo med ljudstvom, pa ne morebiti samo ob volitvah, temveč zmiraj naprej. Ljudstvo slovensko, varuj se nesrečnega alkohola!

* Koliko Slovencev, koliko Slovanov je v Avstriji? Kakor izkazuje uradno izvestje, Slovenci pri ljudskem štetju nismo nazadovale, dasi je mnogo Slovencev zatajilo "občevalni" jezik. Slovencev so našli v Avstriji 1,252.940 (pred 10 leti 1,192.780) in 768.422 Srbo-Hrvatov (pred 10 leti 711.380). Od zadnjega ljudskega štetja, ki je bilo leta 1900, smo se torej pomnožili Slovenci za 60 tisoč 160 duš, torej za 5'4%. Pri